

REFERAT Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde d. 09-02-2024

Mødedato Fredag d. 09. februar 2024 kl. 09:00

Mødested Mødeværelse 3

Mødedeltagere Bo Libergren, Michael Nielsen (Fravær), Jens Wistoft, Kim Johansen

Indholdsfortegnelse

Drøftelse af udvalgets virke #.....	3
Drøftelse af perspektiverne for den dansk-tyske udviklingsalliance #.....	5
Drøftelse af opfølgning på handlingsplan 2023-2024 og topmødeerklæringer - Region Syddanmark	7
Orientering om status for Pulje til Kortere Projekter under Interreg 6A #.....	9
Orientering om Interreg 6A-projekt DanGer 112 #.....	11
Årsplan 2024 #.....	12
Eventuelt.....	14
Næste møde.....	15
Underskriftsside.....	16

Punkt 1: Drøftelse af udvalgets virke

24/364

Resumé

Det er nu to år siden, at udvalget blev nedsat. Der lægges op til en drøftelse af udvalgets virke og fokus for de kommende to år.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog den 24. januar 2022 at nedsætte udvalget som et særligt rådgivende udvalg i henhold til den kommunale styrelseslovs §17, stk. 4.

Udvalget har, i henhold til kommissorium vedtaget af regionsrådet, til opgave at rådgive regionsrådet om det fremadrettede strategiske arbejde omkring det dansk-tyske samarbejde bredt set inden for regionens arbejdsområder, herunder regional udvikling og regionens øvrige arbejdsområder, og anbefale skridt i Region Syddanmarks samarbejde med tyske partnere.

I Region Syddanmarks nye regional udviklingsstrategi 2024-2027 "Sammen om fremtidens Syddanmark" er dansk-tysk samarbejde et væsentligt element. Strategien beskriver i kort de fire væsentligste samarbejdsrum for det dansk-tyske samarbejde: Det grænsenære samarbejde, samarbejdet mellem Region Syddanmark og delstaten Slesvig-Holsten, den dansk-tyske udviklingsalliance og Interreg 6A Deutschland-Danmark.

Udvalget har både rådgivende, koordinerende og orienterende funktioner.

Der lægges op til en drøftelse af udvalgets virke og fokus for de kommende to år.

I denne sammenhæng kan der for eksempel indgå spørgsmål om udvalgets arbejdsform, herunder antallet af møder, mulighed for invitation af oplægsholdere, temadrøftelser af specifikke emner med videre. Som grundlag for drøftelsen er der udarbejdet et notat med et kort overblik over udvalgets virke.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles,

At sagen drøftes.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 09-02-2024

Udvalget drøftede udvalgets virke. De faldne bemærkninger indgår i det videre arbejde.

Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Notat om udvalgets arbejde.docx

Fraværende Michael Nielsen

Punkt 2: Drøftelse af perspektiverne for den dansk-tyske udviklingsalliance

#

22/7203

Resumé

Løbende mobilisering af aktører, forankringen i den nye slesvig-holstenske regering og implementeringen af styringsmodellen for alliancen prægede aktiviteten i 2023, med topmødet den 1. november 2023 som et centralt omdrejningspunkt. Opbygningen af netværk mellem syddanske og slesvig-holstenske aktører har fortsat fokuseret på robotteknologi og kunstig intelligens samt på energiområdet, herunder muligheden for en dansk-tysk brintinfrastruktur. Besøgsaktiviteter med regeringsdeltagelse fra Kiel har involveret bl.a. Erhvervshus Fyn og Esbjerg Havn, og der forventes konkret projektaktivitet blandt flere af nøgleaktørerne.

Der fremlægges eksempler og virkningskæder samt nye aktiviteter og tematiske spor og lægges op til en drøftelse af det videre arbejde.

Sagsfremstilling

Styringsmodellen, der blev vedtaget på topmødet 1. november 2023 i Neumünster, stadfæster udviklingsalliancen som en samarbejdsplatform for fælles strategiske dagsordener. Intentionen er i høj grad at benytte eksisterende strukturer for at fremme efterspørgselsdrevne samarbejder.

Aktiviteterne i 2023 har fokuseret på forsyning og energi samt de digitale udviklingsmiljøer. Ud over topmødet i november blev der i andet halvår afviklet to større besøgsaktiviteter med deltagelse fra den slesvig-holstenske regering.

Energimetropolen Esbjerg var således i oktober vært for et omfattende delegationsbesøg fra den slesvig-holstenske viceminister for energi og miljø Joschka Knuth, hvor havnens potentiale for den nordtyske energisektor, herunder offshore-vind og også de kommende aktiviteter inden for CCS og brint, blev drøftet. Efterfølgende er der indledt en opsøgende indsats i forhold til CCS og slesvig-holstenske energiaktører på vestkysten.

Universitetet i Lübeck var i november vært for et modbesøg fra Erhvervshus Fyn og SDU. Den slesvig-holstenske digitaliseringsminister deltog, og der blev aftalt konkrete samarbejdstemaer mellem de tre universiteter med blik på bl.a. HORIZON-midler, ligesom et konkret INTERREG-projekt vedr. maritim AI sammen med Svendborg Maritime Academy forberedes i forlængelse af besøget.

Intentionen om en nord-syd-gående brintinfrastruktur afføder et øget aktivitetsniveau blandt interesserede aktører, herunder STRING. Både tidshorisonter og skaleringen af den regionale brintproduktion må imidlertid fortsat vurderes som usikre, og det er derfor aftalt med delstatsregeringen at iværksætte en analyse af de samfundsøkonomiske potentialer i brintøkonomien for det sydlige Danmark og Slesvig-Holsten, bl.a. med henblik på at kunne udnytte den samlede regions komparative fordele i forskellige scenarier. Aktuelt drøftes analysens faglige vinkling og økonomi med miljøministeriet i Kiel, og det tilstræbes at igangsætte et et-årigt analyseforløb i løbet af 2024.

Udviklingsalliancens grundidé om fortrinsvist at benytte eksisterende aktiviteter til at udvide det gensidige kendskab er fortsat en væsentlig søjle i aktiviteterne, og der faciliteres derfor syddanske bidrag til en række konferencer og temamøder i Slesvig-Holsten, aktuelt til den store nordtyske energidag i Neumünster "PowerNET" i februar med deltagelse af den danske ambassadør fra Berlin.

Aktuelt sonderes der på mulige nye temaspor, herunder på en kobling af syddanske designkompetencer med den nordtyske industri. Det forventes, at delstatens erhvervshus WTSH i løbet af 2024 ansætter en særlig ressourceperson for det dansk-tyske samarbejde, som vil styrke muligheden for gensidige initiativer.

Det særlige rådgivende udvalg om dansk-tysk samarbejde blev senest orienteret særskilt om status for arbejde med udviklingsalliancen i august 2023. Administrationen giver på mødet en mundtlig gennemgang af årets aktiviteter som grundlag for udvalgets drøftelse.

Administrerende direktør Niels Erik Haug-Larsen, Erhvervshus Fyn, deltager i mødet med henblik på drøftelse af udviklingsalliancens aktiviteter i relation til Erhvervshus Fyns fokusområder.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget drøfter perspektiverne for og forankring af det videre arbejde med udviklingsalliancen.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 09-02-2024

Udvalget drøftede perspektiverne for og forankring af det videre arbejde med udviklingsalliancen.

Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Michael Nielsen

Punkt 3: Drøftelse af opfølgning på handlingsplan 2023-2024 og topmødeerklæringer - Region Syddanmark og landsregeringen i Slesvig-Holsten #

24/3280

Resumé

Handlingsplan 2023-2024 for samarbejde mellem Region Syddanmark og delstaten Slesvig-Holsten er godkendt og underskrevet af begge parter. I forlængelse af handlingsplanen blev der ved topmøde i Neumünster den 1. november 2023 aftalt yderligere aktiviteter. Der gives et overblik over implementering af de forskellige tiltag og lægges op til drøftelse af næste skridt i arbejdet med brintinfrastruktur og togtrafik over grænsen.

Sagsfremstilling

Region Syddanmark og delstaten Slesvig-Holsten har på et møde i Tinglev den 20. april 2023 underskrevet handlingsplan for samarbejde i årene 2023-2024. Handlingsplanen blev godkendt af regionsrådet den 27. februar 2023.

Ved topmøde i Neumünster den 1. november 2023 var der ud over implementering af handlingsplanen fokus på to delvist nye emner, som der blev vedtaget udtalelser om. Det drejer sig om ”brintinfrastruktur i et regionalt perspektiv” og ”fremtidig togtrafik over grænsen”.

Som stipuleret i handlingsplanen vedtog parterne ved topmødet i Neumünster en styringsmodel for den dansk-tyske udviklingsalliance. Som følge heraf skal der planlægges et topmøde. Det foreslås, at dette søges berammet i 2. kvartal 2024 og gennemføres i Region Syddanmark. Afhængig af de emner, der særligt ønskes drøftet, kan placeringen drøftes. Dette emne er muligvis drøftet under dagsordenens punkt 2 om perspektiver for den dansk-tyske udviklingsalliance.

Med hensyn til arbejdet med ”brintinfrastruktur i en regional kontekst” er der igangsat en tæt dialog med Miljøministeriet i Kiel om en fælles samfundsøkonomisk potentialeanalyse for en kommende brintinfrastruktur. Det tilstræbes at igangsætte et udbud for analysen i første halvår 2024, og den slesvig-holstenske medfinansiering indgår nu i delstatsregeringens budgetlægningsproces frem mod den forsinkede finanslov for delstaten, der ventes vedtaget i løbet af foråret. Der sonderes samtidigt på, om dele af analysen - som fx kortlægningen - kan tilvejebringes sammen med et planlagt Interreg-projekt med arbejdstitlen RESU-LT, der fokuserer på strategisk energiplanlægning i hele Interreg 6A-området. Et forprojekt med denne titel modtog Interreg-støtte fra PKP-puljen i efteråret 2023, og der forventes indsendt en ansøgning om et større Interreg-projekt i foråret 2024.

Med hensyn til togbetjening med fjerntog i Jyllandskorridoren arbejdes der med flere tiltag. Medlem af den tyske forbundsdag, Stefan Seidler, har taget initiativ til at skabe en alliance for bedre grænseoverskridende togbetjening. Region Syddanmark har markeret interesse for at deltage og er i dialog med forbundsdagsmedlemmet. Derudover arbejdes der med andre partnere om at fremme den syddanske politik på området, herunder samarbejde med trafikministeriet i Slesvig-Holsten og DSB.

Der arbejdes i øvrigt kontinuert med alle punkter i handlingsplanen.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke direkte har betydning for klimaet. Det bemærkes dog, at fremme af projekter under temaet ”Klima og miljø” i handlingsplanen, herunder sikring af gode togforbindelser i Jyllandskorridoren, vil kunne indeholde positive bidrag til Region Syddanmarks klimahandlingsplan.

Indstilling

Det indstilles,

At sagen drøftes.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 09-02-2024

Udvalget drøftede opfølgning på Region Syddanmarks og landsregeringen i Slesvig-Holstens handlingsplan 2023-2024 og topmødeerklæringer.

Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Referat topmøde RSD-SH 1 nov 2023.pdf

Udtalelse fra topmødet om brintinfrastruktur.pdf

Udtalelse fra topmødet om togtrafik.pdf

Oversigt over handlingsplan 2023-2024 RSD-SH.pdf

Fraværende Michael Nielsen

Punkt 4: Orientering om status for Pulje til Kortere Projekter under Interreg 6A #

22/29689

Resumé

Region Syddanmark har siden 1. januar 2023 administreret Pulje til Kortere Projekter under Interreg 6A Deutschland-Danmark. Puljen har samlet modtaget Interreg-midler på 8,22 mio. euro (ca. 61 mio. kr.), som skal anvendes inden udgangen af 2029. Der orienteres om status.

Sagsfremstilling

Interreg-udvalget godkendte den 15. december 2022 at bevilge 8,2 mio. euro (ca. 61 mio. kr.) til Puljen til Kortere Projekter (PKP). Der er tale om en fond, der kan understøtte projekter af op til et års varighed i alle dele af Interreg-programmet udover mellemfolkelige projekttyper, der er dækket af den såkaldte borgerprojektfond. Tilsagn fra PKP kan højst være på 200.000 euro. Der er lagt vægt på hurtige og effektive beslutningsgange. Interreg-udvalget orienteres om fremdrift, men administration og beslutninger om tildeling af tilskud sker administrativt.

I henhold til vedtagelse i Interreg-udvalget kan PKP støtte tre forskellige slags projekter: Forprojekter til større Interreg-projekter, opfølgning af tidligere Interreg-projekter og endeligt kortere selvstændige projekter. Der har ikke vist sig nogen klar tendens i ansøgernes valg af projekttype i løbet af det første år.

Region Syddanmark ansøgte om at varetage forvaltningen af PKP, og det blev imødekommet af Interreg-udvalget. Region Syddanmark tilbød af varetage den administrative opgave for 16,1% af fondsmidlerne. Den af EU fastsatte grænse for administrationsandel er på 20%. Administrative omkostninger dækkes fuldt af EU-tilskud. Hovedparten af arbejdet varetages af 3 medarbejdere i Interreg-sekretariatet i Kruså. En mindre del af arbejdet udføres i regionshuset i Vejle.

Der er nedsat et administrativt bevillingsudvalg, der består af repræsentanter for begge de danske programpartnere (Region Syddanmark og Region Sjælland) og samtidig repræsentanter for to tyske programpartnere (de ni tyske programpartnere har vedtaget en rotationsordning).

I løbet af 2023 er der vedtaget tilsagn til 7 projekter, som samlet har fået tilskud på 0,92 mio. euro (ca. 6,85 mio. kr.). Det vil sige, at godt 13% af de midler, der er til rådighed til projektstøtte, er blevet bevilget til konkrete projekter. Det tilsigtes, at projekterne fordeles jævnt ud over 7 år, og dermed at der hvert år anvendes 14,3% af projektmidlerne. Ved ansøgningsfrist primo 2024 blev der modtaget 4 nye ansøgninger.

Hidtil har ansøgningerne ikke været jævnt fordelt på Interreg-programmets underprioriteter, som har hvert sit specifikke budget under PKP. Således er mere end 80% af budget til prioritet 3.1 (uddannelse og livslang læring) allerede båndlagt, mens under 20% af budgettet for de øvrige underprioriteter er båndlagt.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke direkte har betydning for klimaet. Det bemærkes dog, at fremme af projekter under prioritet 2 i Interreg-programmet (den grønne region) vil kunne indeholde positive bidrag til Region Syddanmarks klimahandlingsplan.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 09-02-2024

Til orientering.

Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Michael Nielsen

Punkt 5: Orientering om Interreg 6A-projekt DanGer 112 #

23/13793

Resumé

Projektleder Kenneth Achner, Brand & Redning Sønderjylland, orienterer om Interreg 6A-projektet DanGer112, som har til formål at udvikle det grænseoverskridende beredskabssamarbejde mellem Danmark og Tyskland.

Sagsfremstilling

I mere end et årti er beredskabssamarbejdet mellem Danmark og Tyskland blevet udviklet gennem projekter, der er støttet af EU gennem de dansk-tyske Interreg-programmer. Det aktuelle samarbejdsprojekt hedder DanGer 112. Det startede 1. januar 2023 og slutter 31. december 2025. Det har modtaget Interreg-støtte på 442.356 euro (ca. 3,2 mio. kr.). Det overordnede formål er at sikre en hurtig grænseoverskridende hjælp til borgere i nødsituationer. Region Syddanmark er partner i projektet.

Projektleder Kenneth Achner, Brand & Redning Sønderjylland, orienterer om udviklingen i beredskabssamarbejdet. Den aktuelle status er langt bedre end udgangspunktet, da samarbejdet startede. Men der er fortsat udfordringer.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet den ikke direkte har betydning for klimaet.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 09-02-2024

Til orientering.

Michael Nielsen og Bo Libergren deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Michael Nielsen

Punkt 6: Årsplan 2024 #

24/364

Resumé

Der fremlægges forslag til årsplan for arbejdet i udvalget.

Sagsfremstilling

Der er berammet 4 møder i udvalget i 2024. Ud over det aktuelle møde drejer det sig om møder den 3. maj 2024, 11. september 2024 og 11. december 2024. I løbet af året vil der opstå aktuelle sager, som løbende kommer på dagsordenen, og forskellige personer vil blive inviteret til at give oplæg i udvalget. Denne sag handler således om at beramme sager, hvis aktualitet kan forudsiges på forhånd.

På mødet den 3. maj 2024 foreslås det, at udvalget drøfter klimadimensionen i det dansk-tyske samarbejde. Dette emne fremgår af handlingsplan for samarbejde med delstaten Slesvig-Holsten, og 2. kvartal 2024 anses for et godt tidspunkt at vurdere status og eventuelt anbefale nye eller forstærkede tiltag. Det foreslås samtidig at udvalget drøfter status vedr. de 2 politiske udtalelser (om togtrafik og brintinfrastruktur), som blev vedtaget på topmøde i Neumünster den 1. november 2023. Der foreslås en drøftelse af status i Region Sønderjylland-Schleswig, hvor tyngdepunktet må forventes at blive håndtering af budgetaftale for 2024. Endeligt foreslås det at udvalget inviterer den nye generalkonsul i Flensborg, Annette Lind, til at drøfte samarbejdsmuligheder med udvalget.

På møde den 11. september 2024 foreslås det, at udvalget, som i 2022 og 2023, drøfter udvalgets rapport til regionsrådet. Samtidig foreslås det, at udvalget drøfter status for handlingsplan 2022-2023 for samarbejdet med delstaten Slesvig-Holsten. Ikke mindst med henblik på ønsker om den på det tidspunkt forestående fornyelse af handlingsplanen. Endeligt foreslås det, at udvalget modtager orientering om Borgerprojekt fonden under Interreg.

På møde 11. december 2024 foreslås det, at udvalget drøfter handlingsplan 2025-2026 for Region Sønderjylland-Schleswig. Endelig foreslås det, at udvalget modtager orientering om status for gennemførelsen af Interreg 6A Deutschland-Danmark.

Andre emner kan tilføjes til årsplanen, hvis udvalget ønsker det. Det kan samtidig overvejes at henlægge et af årets møder til et andet sted end regionshuset.

Klimavurdering

Der er ikke foretaget klimavurdering af sagen, idet sagen ikke har betydning for klimaet eller bidrager til realisering af klimastrategien.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget vedtager den foreslåede årsplan.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 09-02-2024

Udvalget vedtog årsplanen for 2024.

Michael Nielsen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Michael Nielsen

Punkt 7: Eventuelt

24/364

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 09-02-2024

Intet.

Michael Nielsen og Bo Libergren deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Michael Nielsen

Punkt 8: Næste møde

24/364

Sagsfremstilling

Næste møde er fredag den 3. maj 2024 kl. 9-11 i regionshuset.

Â

Mødeplanen resten af 2024 er:

Â

- Onsdag den 11. september 2024 kl. 08.30-10.30.
- Onsdag den 11. december 2024 kl. 08.30-10.30.

Â

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Det særlige rådgivende udvalg om Dansk Tysk samarbejde den 09-02-2024

Næste møde er fredag den 3. maj 2024 kl. 9.00-11.00 i regionshuset.

Â

Michael Nielsen og Bo Libergren deltog ikke i sagens behandling.

Â

Fraværende Michael Nielsen

Punkt 9: Underskriftsside

24/364

Fraværende Michael Nielsen